

Paradan Para Kazanan Ne Ödeyecek?

Bayram namazına gidenler aslında bu namazın nasıl kılınacağını bilir. Ama imam her bayramda bu namazın nasıl kılınacağını anlatır. Bu anlatımın asıl amacı ise hatırlatmadır. Vergide de işte böyle dönemsel hatırlatılması gereken konular var. Örneğin, ticari işletmeye dahil olmayan, paradan kazanılan paraların vergilendirilmesi gibi.

Yani, emekli Osman amcanın, devlet memuru Ayşe Hanım'ın veya tüccar Veli Bey'in ticari işletmeye dahil olmayan sermayelerinden elde ettikleri faiz, repo, kâr payı vb. gelirlerin vergilendirilmesi konusu, sadece, beyan dönemi olan

mart ayında zihinleri meşgul eder. Koca bir yıl düşünülmeden bu konular mart ayında gündeme gelir. Bu nedenle de her mart döneminde vergileme esaslarının hatırlatılmasında fayda var.

Kâr payında 'istisna'

Kurumlara ortak olan gerçek kişiler, şirketten elde ettikleri kâr payları nedeniyle gelir vergisi öder. Elde edilen kâr paylarının beyanı ise her dönemde özellik gösterir.

Kâr payları öncelikle stopaj yoluyla yüzde 15 oranında kaynağa vergilendirilir. Elde edilen brüt kâr

payının yarısı ise kanun gereğince istisna. Kalan tutar, 26 bin lirayı aşıyorsa yıllık beyanname ile beyan ediliyor ve hesaplanan gelir vergisinden, yüzde 15 stopajın tamamının mahsubuna izin veriliyor. Bu nedenle tablodan da görülebileceği gibi 286 bin 200 lira brüt kâr payına kadar ödenecek gelir vergisi çıkmıyor.

Mevduat faizi ve repoda durum

Gelir Vergisi Kanunu'nun ilgili maddesine göre, ödemeyi yapan bankalar ya da aracı kurumlar tarafından stopaja tabi tutulan mevduat faizleri ve repo kazançları tutarına bakılmaksızın beyan dışı.

Kâr Payı Elde Edenler Nasıl Vergilenecek?

Kâr Payı (52.000 TL'ye Kadar Beyan Dışı)	100.000	286.200	500.000
İstisna Tutarı	50.000 (100.000x½)	143.100 (286.200x½)	250.000 (500.000x½)
Gelir Vergisi Matrahı	50.000	143.100	250.000
Hesaplanan Vergi	11.145	42.930	80.345
Mahsup Edilecek Vergi	15.000	(42.930)	(75.000)
Ödenecek/lade Edilecek GV	3.855 TL IADE	0.- TL	5.345 TL ÖDENECEK

Benzer durum, devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirleri ile katılım bankalarının ödenen kâr payları için de geçerli. Ayrıca kanun, istisna ve tevkifat uygulamasına konu olmayıp 1390 liranın altında kalan alacak faizleri ile kıyı bankacılığı faizlerinin beyan edilmeyeceğini söylüyor. Bu tutarın aşılması halinde ise elde edilen söz konusu gelirlerin beyan edilmesi gerekiyor.